

Indult BÉTSBÖL Szombaton 28. Júl. 1787.

Lesz-e Háború?

Tól tudom, hogy mindenek azt kérdik ma a *Kurir*-tól, és Belgiumról 's Hollándiáról szeretnének olvasni; de itt szoljanak a környül-állások; mert a békellég' szeretet-tsókjaira méltó Isten afzszonyára a tsatázók' irgalmatlan Istene *Márs* olly véres izemekkel tekintet, hogy nekünk ezen tsak nem egész Európát öszve szótt font perben ítéletet mondanunk még igen idején volna. Innen Bétsből a héten indula-el 2 Kompánia Pattantys. A' Regensburgi Levellek szerént ezen hónapnak 28-dikán kellenék a' már meg-írt Hadi-sergeknek Fő-Vezér, G. *Eszterházi Imre* Úr Fő-Vezérsége alatt indulni; melly indulandó 53 ezerből álló nép mindenütt egész tsatázó készülettel töltött fegyverrel fog-menni; de még némelleyek' ité;

Iete szerént nem érkezett-meg azon Belgiumból jövő Kurir, kinek petsétes Levele fogja ezen Tábornak indulását meg-határozni; azonban már előre írtyuk hogy a' pártot-ütött Belgiumbéliek-is edgy másközöt meg-hasonlottak, és a' F. Tsászári tartozó engedelem mellé álván, átkozzák ezen párt-ütésnek első ösztönét Péter Belzebubot. De tégyuk-fel, hogy a' Belgiumbéliek közönségesen hívséggel váltsák-fel pártot-ütött hítetlenségeket, és Felséges Urak minden akaratjának tédret fejet hajtsanak, meg-is a' Belgiumban lévő Nemzetbéli Sergeknek fel-váltásokra bizonyos hadi-sergek fognak ki-indúlni. A' Hadi-Isptályból 42 új gyakorlott kézi-orvosok vétetének-fel nem régiben azon indulandó sergek mellé. Hertzeg Kaunitz a' maga Leányát, ki Monsban Stift Dáma, a' Belgiumi Zeneboná miatt hozattya visszra. A' Bruszfzeli Kormányozó Hertzeg Albert és Mária Kristina Hertzeg-Azszony-is 14-dikben ki-indúltanak Bruszfzelből, és a' mondatik, hogy az erdőkön tickos utazást tettek, míg nem 19-dikben Nürnbergába érkezvén ott hálának: 23-dikben meg-kell vala Bétsbe érkezniük; de, némellyeknek értelmek szerént, ezen (meg-bóldogúlt édes Anyánknak jó szívet viselő) Hertzeg Azszony az útban meg-betegedvén, a' Koloniai Papi-Fejedelem testvérjénél Hertzeg Maximiliánál fekszik. A' Belgiumi Pártot-ütötteknek edgy néhány nagy fejei vagynak, kik között Hertzeg U. is előjárónak találtaik. A' Felséges Monárkba, a' maga főbb Ministereivel szüntelen a' Hadi-Kantzelláriában vagyon, és minden napi mulattsága, az Aukerentben edgy igen rövid ideig tartó sétálás, a' hol a' maga kis Cirkassiai Leánykájától ottan ottan késéttévén, gyereki módra virágot hány utánna. — A' Bruszfzeli Minister G. Belgiojófó már Bétsbe visszra-

érkezett. — A' Pártot-ütött Belgák minden hozzájok
 álló, és hadi-szolgalatot vállaló Legénynek 15 kraj-
 zár napi 'Soldot ígérnek; de közös erőszényből bajos
 ezt fokáig fizetni; kivált ha a' mi Horvátaink-is nagy
 erőszényeket találnak szokások-szerént vinni magokkal.
 Csak fűlekbe sugom most edgyjártást azt-is a' mi Ma-
 gyar és Horvát Katonáinknak, hogy Amsterdamban a'
 Tanátsház alatt lévő pintzében 300 ezer milliomot
 érő kints vagyon tsupa aranyban és drága kövekben;
 az egész közönséges-társaságnak kintse ide öfzve gyűj-
 tetett, ha Isten eddig vezérlené őket, innen edgy-
 edgy tarfajjal ki-ki hozhatna magának; az út ugyan
 meszfe; de az arany meg-szokta fáradságát fizetni
 az ötet vívőnek. — A' Pofonyban fekvő Fő-Hertzeg
 Ferdinánd gyalog-sergebéli Tiszteknek már 18-dikban,
 a' rend-szerént való 'Sóldon kívül edgy hónapi 'Sóldal
 többet adának; és ezen naptól fogva a' ló-portziójok-
 is ki-adattatik, melly tsáthatatlan jele annak, hogy
 ezen Regiment bizonyoson meszfeze útra indulandó;
 de merre, magok sem tudják; mert csak Lintzig bizo-
 nyos útjok, ott kapnak kétttség kívül más úri rende-
 lést. — Midőn ezeket írnám, az ablakomon repülebé
 edgy sajto alól szabadúlt Levél, még nyögve; melly
 szerént az A. Belgákról bátran azt írhatom: *Hoplett!!*
 A' pártot-ütött Belgák levelet küldöttek a' Frantzia
 Király edgyik főbb Ministerének, hogy a' Frantzia
 Király az ő hitetlen párt-ütéseknek lenne párt-fogója.
 Ezt a' Minister a' Királlyal közölvén, nézzük mifsoda
 feleletet véfznek az A. Belgák; „Uraim! A' Király, az
 én Úram, nem hadgya helyben a' kegyelmetek hite-
 szeptett Lépéseket, rendes Törvény szerént való Urok
 ellen. Nem illenék a' Királynak magát edgy idegen
 országnak igazgatásába elegyíteni. Nem lévén
 Frantzia Országnak, edgy nyilvánóságos igazságtalan-
 ság-

ságnak óltalmazó párt-fogására Katonái; kegyelme-
teknek a' Király általain értékekre adgya, hogy ő Fel-
sége ezen Kegyelmetek segítségét kérő tulajdon le-
velét, ezen arra való válatzfal edgyütt; a' maga Fri-
gyellének a' Tsászfárnak, olly ajánlás mellett el-kül-
dötte légyen, hogy harmincz ezer Emberek kéfzen
fognak állani ő Felségének rendelésére, és leg-kissebb
kivánságára, a' Törvényes igazság' óltalmazására. —
Montemarin m. k. — Sőt edgy levél szerént töb-
bet-is mondunk rövid napok alatt; tsak alfg, ha Bel-
gium el-nem tserélődik, még pedig a' Frantziához,
és a' F. Tsászár a' maga Birodalma határ széleihöz
ragatt Tartományokat fog-nyerni érette; de ezzel
most halgatván, lássuk mik a'

Más Bordában szöött Hírek.

BUKOVINÁBÓL. Meg-igértük vala ez előtt
edgynehány hónapokkal, hogy a' Moldovából visszfa
jött Székelyekből és más szökevény Magyarokból ál-
ló Bukovinai Magyar faluknak nevével fogunk szö-
lgálni a' M. Publikumnak; azért most teszszuk ezen
kötelességünket — a' faluk nevei im ezek: *Isten-se-
gíts, Fogod-isten, Jósef-falva, II dik JOSEFROL*
neveztetvén; *Hadikfalva, András-falva* Szent AN-
DRÁS vitézről; és imé ezen tudósítás szö-
röl szö-
jön *Hadik-falváról* 14. Júlii: „Bukovinában a' leg-
jobb rendelések a' jövendökre nézve most kezdenek
gyakoróltatni, úgy, hogy, ha az Isten békefféget és
áldást ád, kevés esztendök alatt a' szépen kormányoz-
tató országok között helyet kap magának. A' Hadi-
dolgok *Löwezeltern* Oberster Úr alatt (ez edgy nagy
emberi szeretettel fel-ékesítettett Úr) szép rendben
folynak; más felől pedig a' Polgári és Politziai dol-
gok M. *Gublis* Tanáts Úr, és vidékink Fő-Kapitán-

nya Beck József Úr alatt ditséretesen igazgattatnak, Szeret Városlában a' Türedelem élő-fáji nem csak virágoztak' s bimbóztak', hanem ennek gyümöltseianyira kezdettének érni, hogy a' leg-szelidebb Ország-béli Városok-is irígyelhetik ezekről, mert itt nem csak az, hogy edgy Templomba járnak a' R. Kathólikusok; Reformátusok és Evangyélíkusok, hanem edgyütt-is énekelnek, és edgyütt mondják a' Plébánus után a' könyörgést. Ezután a' más rész Prédikátora könyörög és kedvesen Prédikál; és minden vallásbéli halgatók tsendesen, és egész buzgósággal halgatják; mellynek főbb oka ez: hogy valamint a' világi, úgy az Edgyházi Előljárójok még a' 'Sidókkal-is tudják magokat kedveltetni, és magok adnak a' népnek jó példát. Most 3 ezstendeje 2 Normális Oskola állítaték itten-fel, az idén 3-mal fokasított-meg, mellyekben a' Magyar Hazasiak a' német nyelvet szorgalmatoson tanítják Magyar, Oláh, 'Sidó, Rusz és más nemzetbélieknek. Ugyan innen Bukovinából

Tjernovitzból ezt írják 15. Júlii: „Itten a' számláltatás dolga most folyván, az itten 5 falut bé-töltött, és ez előtt 6 ezstendőkkel a' fekete tenger melől ide származott *Lippovanei* nevezetű nemzet, mellynek fegyvert viselni vallása ellen vagyon, megijedvén, falustól edgyütt el-szökék. Ezek mint a' régi *Jákoviták*, a' Templomokban *Vak Vénust* gyakorlottak, és ha valamelly afszonynak nehézsége volt lelke-esmérete körül, a' Paphoz ment, és - - - az óldozta-fel az alól. A' Papjokat minden ezstendőben változtatták, és minden személy-válogatás nélkül a' leg-erősebbeket választották magok közzül, ha edgy betűt sem tudott-is. Ezek-is a' ditső Tolerántzia szárnya alá huzták vala magokat ide Bukovinába. Az Oláhok-is nagyon meg-ijedtenek a' Conscriptiótól,

nem

nem látván által ennek következendő hasznát 's szükségét voltát, az ebet követi; mellynek ha bársonyos padra hárzák-is a' fejét, ő bé-húzza a' pad alá — II-dik Júlii tolvajokat vesztének-el *Jassiban*, kik közzül kettő egész estvig olajban főztteték, kik edgy Uri afzszonyt. penzének holléte meg-vallásaért tüzes vessal kínoztának; ki-is szorgalmatosan gyógyíttatván még megfog-élni. — Most Júniusban böjtjök vala a' Törököknek, következendő módon: Egész nap estvig sem enni, sem innya, sem pipázni vagy jó köntöst venni magokra nem vala szabad; estvétől fogva pedig virrattig mind ezeket tselekedhetik. Ha pedig az alatt az idő alatt valamellyik tsak meg-tsókolánd-is edgy afzszonyt, ezen edgy hónapi böjt 60 napi böjtel büntettetik. — Hogy a' Lengyel, Podoliát és Ukrániát Gallitziának edgy részéért által fogja adni, tsak nem egészen bizonyos; és az a' híre, hogy a' mostani 24-dik Júlii tartandó Mustrája után a' *Barkó M. Lovas-ferge* ném régi szállására, hanem egyenesen Podoliába fog-térni. — A' Törökök fok ezere a' *Dunán* által takarodván, jönnek vala *Bender* és *Hatim Várak* óltalmára; de minek-előtte tzeljokra értenek volna, az úton edgybe-vešzván, többnyire a' *Mahamed* kebelébe költözének, az életben maradtak pedig hazájokba vissza térének. — A' Kotzinból el-szökött Törökök, kik 300-an itt a' szomszédunkban menének keresztül, azt beszélik magok, hogy *Moldova* már nem fokáig leszs a' Török hatalom alatt. —

MAGYAR ORSZÁG. *Arad* II-dik Júni. Ezen hónapnak 7-dikén itten edgy gonosztévőnek vérték feje, teste, őszve-kötött lábainál fogva fel-akasztaték, és nyakatlan feje karóba vereték. Ezen fenevadnál alább-való természetű nem embernek abbat vala gyönyörűsége, hogy ő mind azokat, kik az ő

ingalmatlan hatalma alá estenek, meztelen vétkezte-
vén, testeket előbb tűzzel meg-égette, azután lábok-
nál-fogva fel-akasztotta, 's halálra verte. — Ezen
Execútió ki-mondhatatlan érzékenységet okozott az
szert ezeneként nézőkben; mivel az újj és ó Aradia-
kon kívül, Vásári alkalmatoslág lévén, fok ezer ide-
genek valának jelen. —

Elegyes Tudósítások.

Azon Summa, mellyet a' Hollándia háborúkori
hadigazdái a' F. Monárkhának *Légisfeld, Laszalai*
st. ki-gazdáskodtanak vala, csak 152 ezer 858 R.
forintokra mégyen, ha még fok illetően gazdái len-
nének ő Felségének, nem penészednék-meg a'
Leopoldus-márjás a' *Kassába* hevertében. — Ezen
hónapnak 12-dikén fényes nappal, mindeneknek szem-
mek-látrára viteték fogságba edgy Pap Bétsben, ki a'
Sottenek-Templomából edgy ezüst lámpást vett vala hír
nélkül a' *Palást-alá*. Edgy briliántal ki-rakott drága
órán kívül 20 tolvaj költsokat találtak ő Tisztelen-
dőségénél. Ez edgy *Petrinus* köntösbe öltözött *Fül-
dai Benediktinus*, ki már fok időtől fogva edgy szá-
mos főből álló *Spitzbubok*-bandájának feje vala. —
Rómából ezeket írják: „Minthogy a' *Pistójai Puspök*
az egész *Toskánai Birodalomban*, a' maga *Ujjtárai*-
ért félelmek között vagyon, a' maga környék-állá-
sait az *Uralkodó Hertzegnek* eleibe terjesztvén, a' *Her-
tzegtől*, az el-törölt *Klasmok*' *Jöszágainak* fő-gond-
viselőjévé tétetett 3000 Skudi esztendei fizetés mel-
lett. — A' múlt hónapnak 30-dikán el-hagyá a' Sz.
Pápa a' *Vatikánomot* és a' *Quirinálba* költözék. Kö-
vetkezendő éjszakán olly nagy mej szorításba esék,
hogy csak nem minden erejétől meg-fosztatván, a' hír-
telen való érvágás után jobban kezdde lenni, de Vasár-
nap

nap éjszakán megint még nagyobbán ostromoltatván ezen nyavallyáitól, megint eret vágatának kétferezé edgymásután a' Doktorok rajta. Jobban van-e már most ő Szeütsége, vagy - - - ? nem tudhatjuk; mert igen nagy titokban akarják tartani; de — hátha valami a' föld alatt lakó szarkák Birodalmában *Rekardiában* történnék-is, nem de nem meg-tudhatnák-e rövid időn Bétsben. — A' Málthából jött levelek szerint, a' Muzzka Tsászárnának 3, és a' F. Tsászárnának 2 gazdagon meg-terheltetett hajói, a' Barbarus Kozakok által el-raboltatott. E' megint fok költségibe fog a' mi jámbor szomszédunknak a' Töröknek kerülni. — Báró *Trenkröl* írunk vala edgyik Levelünkben, hogy a' Generál *Posadovszkival* tartott duellumban el-esett volna, de ez nem igaz, mert él, és fok rabsága után uralkodik. — A' Konstantzinápolyi Udvar minden Tanátsoflaival edgyütt azon munkálódik, hogy Birodalmának némelly részetskéitől önként el-álván, azokat a' más két F. Tsászári Udvaroknak által adja, és ezekkel örökös frügyre lépven, mind Bétsben; mind Pétervárában Ministert tartson, és tsendefen folytassa a' kereskedést. — Az A. Belgiumi Fő Kormányozó Hertzeg ALBERT és a' Fő-Hertzeg Afzszony MARIÁ KRISTINA a' múlt Tsötörtökön dél-előtti 10 és 11 óra között Bétsbe szerentséfen meg-érkezének.

Sz. S.

Az LIX-dik Levélhez tartozó Eldorádói képpel edgyütt. Ezen jó világnak több képei-is vannak, mellyekkel fogunk annak le-írása' kiadásával mindenkör szolgálni.